

Projekt

Prezydenta Miasta Zabrze

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA ZABRZE**

z dnia 2024 r.

w sprawie opinii do projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego

Na podstawie art. 38b ust. 2 pkt 2) lit.d) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130), na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

uchwała się, co następuje:

§ 1. Rada Miasta Zabrze opiniując projekt Audytu krajobrazowego województwa śląskiego, w zakresie dotyczącym Miasta Zabrze, zgłasza zastrzeżenia i uwagi zawarte w załączniku do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Zabrze
z dnia

Formularz zgłaszania uwag do projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego
na podstawie art. 38b. ust. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130)

1. Dane podmiotu zgłaszającego uwagi

Podmiot opiniujący Rada Gminy	Rada Miasta Zabrze
Imię i nazwisko, stanowisko osoby do kontaktu	Agnieszka Gerlic, Miejski Konserwator Zabytków
telefon	32 37 33 373
e-mail	sekretariat_bpp@um.zabrze.pl

2. Uwagi do projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego

Lp.	Kod krajobrazu/ Nazwa formy ochrony	Numer załącznika	Treść uwagi	Uzasadnienie do uwagi	Propozycja zmiany
1.	1909/ Osiedle Borsiga w Zabrze	Załącznik mapowy-geopanel, warstwa: Obszary do objęcia dodatkową formą ochrony/ Ochrona zabytków	Granice proponowanej ochrony osiedla Borsig wyznaczono zbyt rozległe, obejmując również tereny zieleni urządzonej i ogródków przydomowych, schron bojowy, a także budynki współczesne oraz zabudowę ulicy Bytomskiej i Mikosza, poza historyczną zabudową kolonii robotniczej.	Objęcie ochroną i wpisem do rejestru zabytków tych terenów może w przyszłości uniemożliwić Miastu inwestowanie na jego obszarze.	Proponuje się ograniczenie postulowanego obszaru wpisu do rejestru zabytków - do historycznych granic osiedla i rozważenie możliwości wyłączenia z zakresu ochrony zabytków działek o numerach: 855/11, 224/22, 494/56, 496/56, 780/31, 429/24, 430/24, 739/25, 431/24, 432/24, 806/23, 808/23, 807/23, 811/23, 812/23, 813/25, 814/25, 740/25, 449/11, 448/11, 863/11, 857/11, 864/11, 856/11, 797/22, 235/7, 255/13, 703/24, 736/25, 737/25, 351/28, 663/28, 667/28, 729/28, 730/155, 728/28, 673/28, 794/28, 354/28, 353/28, 352/28, 351/28.
2.	1909/ Osiedle Borsiga w Zabrze/ Kolonia robotnicza Borsigwerk w Zabrze	Tom I – synteza, Tom II - Karty krajobrazów priorytetowych, Dokumentacja Audytu (...) Załącznik D	Niekonsekwentne nazewnictwo osiedla, występujące w dokumentach audytu, tj. <i>osiedle patronackie Borsig, kolonia robotnicza Borsigwerk w Zabrze, osiedle Borsiga, kolonia Borsiga.</i>	Zarówno w literaturze, jak i na historycznych mapach, występują różne nazwy osiedla. W gminnej ewidencji zabytków przyjęto nazwę: <i>osiedle Borsig.</i>	Proponuje się przyjąć jedną nazwę dla osiedla i ujednotwić nazewnictwo w zakresie całego dokumentu i jego załączników.

3.	Dolina Bytomki	Tom I - synteza, Rozdział 6.1 – Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów chronionych – dotyczące poziomu regionalnego (wojewódzkiego). str. 75, pkt 3 a	W zapisach Audytu ujęto rekomendację: „ <i>Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia ochrony: a) Doliny Bytomki i innych cennych przyrodniczo i kulturowo obszarów Metropolii Górnośląskiej, w tym w ramach opracowywania założeń powołania Górnośląskiego Parku Krajobrazowego</i> ” - bez określenia dokładnych granic chronionego obszaru doliny Bytomki. Wnioskujemy o rezygnację z tej rekomendacji.	Przebieg doliny rzeki Bytomki i jej dopływów w Zabrze nie pozwala na wyznaczenie ciągłego i zwartej obszaru ochrony w formie Parku Krajobrazowego, nie ingerując w silnie zainwestowaną i zabudowaną tkankę miasta. Planowana granica takiego obszaru byłaby niewłaściwa i ułomna dla tak mocnej formy ochrony, jaką jest park krajobrazowy. Obecny sposób zagospodarowania terenu nie pozwala na zachowanie ciągłości obszaru parku, a jego utworzenie kolidowałoby z inwestycjami na silnie zurbanizowanym terenie miasta, w szczególności - w Centrum i w Śródmieściu. Brak uzasadnienia dla rekomendacji powołania Parku Krajobrazowego dla tego obszaru.	Sugeruje się zmianę zapisów dotyczących ochrony Doliny Bytomki i jej dopływów na inną formę (zapisaną w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze), tj.: Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe – Korytarze Ekologiczne.
4.	Osiedla patronackie Górnego Śląska	Tom I pkt 4 i), Tablica 8 Cenne obszary kulturowe proponowane do objęcia dodatkową formą ochrony	W tabeli 8 wymieniono z terenu Zabrze 3 osiedla: - <i>Kolonia robotnicza Borsigwerk w Zabrzu,</i> - <i>Osiedle Ballestrema w Rokitnicy,</i> - <i>Kolonia Piaskowa w Zabrzu (Zandka).</i>	Brak spójności w zapisach dokumentu w zakresie osiedli wytypowanych do uznania za pomnik historii. Brak nazwy miasta, a jedynie nazwa dzielnicy, w przypadku osiedla <i>Ballestrema</i> .	Proponujemy dodać w punkcie 4 i) <i>Kolonia Piaskowa w Zabrzu (Zandka),</i> oraz skorygować nazwę osiedla: <i>Osiedle Ballestrema w Zabrzu Rokitnicy.</i>

			Natomiast w punkcie 4 i) - wymieniono tylko 2 osiedla, bez uwzględnienia <i>Kolonii Piaskowej (Zandki)</i> .		
5.	Ogólna charakterystyka województwa śląskiego	Dokumentacja Audytu krajobrazowego woj. śląskiego, Załącznik B	Rycina 38 zawiera 4 fotografie dzielnicy Biskupice w Zabrze. Fotografie podpisane: <i>Krajobraz przemysłowy Zabrze i Osiedle Patronackie w Zabrze</i> ukazują widoki, od strony rzeki Bytomki, na część mieszkalną dzielnicy Biskupice, niezwiązaną z osiedlem patronackim Borsiga.	Opisy fotografii są niezgodne ze stanem faktycznym.	Proponuje się wymienić fotografie, albo zmienić podpisy.
6.	Zabrze – Kolonia Borsiga	Dokumentacja Audytu krajobrazowego woj. śląskiego, Załącznik D, Rozdział 12. Osiedla Robotnicze	Tabela wychodząca poza margines, niewidoczna część zapisów. W lokalizacji osiedla wyszczególniono tylko ulice: Okrzei, Głowackiego i św. Wojciecha. W opisie funkcji: kolonia (...) patronacka d. Zakładów Metalurgicznych Borsiga. W opisie cech architektury uwzględniono tylko pokrycie dachów papą. W opisie kompozycji i cech zapisano: „wbudowany kościół ewangelicki”.	Brak pełnej czytelności tabeli. Nie wymieniono wszystkich ulic tworzących układ osiedla patronackiego dawnego Koncernu Borsiga. Na terenie Biskupic Koncern Borsiga posiadał hutę, kopalnię i koksownię. Budynki mieszkalne mają dachy pokryte dachówką, a papa stanowi pokrycie komórek gospodarczych. Na terenie osiedla istniała szkoła ewangelicka (współcześnie zamieniona na mieszkania) z kaplicą ewangelicką - obecnie nieużytkowaną.	Proponuje się zmienić szerokość tabeli oraz wypisać wszystkie nazwy ulic osiedla, tj.: Okrzei, Częstochowską, Lelewela, Żmudy, plac Purkopa, św. Wojciecha, Kempki, Rodziewiczówny, Władysława IV, Głowackiego, Mieczysława I. Uzupełnić typ pokrycia dachów oraz sprostować zapis kolonia (...) patronacka d. Koncernu Borsiga.

7.	Zabrze – Rokitnica	Dokumentacja Audytu krajobrazowego woj. śląskiego Załącznik D Rozdział 12. Osiedla Robotnicze	W lokalizacji osiedla wyszczególniono tylko ulice: Jana Szafarczyka, Medyków, ks. Henryka Pobożnego. W rodzaju zabudowy i funkcji nie ujęto szkoły i przedszkola.	Osiedle Ballestrema tworzy zabudowa mieszkaniowa przy ulicach: Szafarczyka, Nowowiejskiego, Medyków, ks. Henryka Pobożnego, Śniadeckich, Komuny Paryskiej, Prostej, Andersa i Jordana, uzupełniona przez budynki o funkcji oświatowej.	Proponuje się dopisać wszystkie ulice, tworzące osiedle i dodać brakujące funkcje, tj. szkołę i przedszkole.
8.	Zabrze – Centrum miasta, Plac Wolności	Dokumentacja Audytu krajobrazowego woj. śląskiego Załącznik D Rozdział 15. Miejskie obszary zabytkowe	W zapisach dotyczących kompozycji urbanistycznej m.in. wyszczególniono nieistniejące już w tym miejscu funkcje, tj. hotel i kino, a nie wymieniono innej istniejącej funkcji - banku.	Na tym terenie istniało kino i hotel, obecnie jednak te budynki pełnią inną funkcję.	Proponuje się dopisać „dawny hotel” i „dawne kino” i dodać bank.

Uzasadnienie

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego pismem nr RT-RPP.0730.3.22.2024 z 17.10.2024 r. zwrócił się do Rady Miasta Zabrze o wydanie opinii do projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego. Zgodnie z art. 38b ust. 2 pkt 2) lit. d) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130) “Zarząd województwa przed przedłożeniem projektu Audytu krajobrazowego do uchwalenia przez sejmik województwa (...) zasięga opinii o projekcie od (...) rad gmin położonych na terenie województwa - z zastrzeżeniem, że brak zajęcia stanowiska w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu audytu krajobrazowego uznaje się za wyrażenie pozytywnej opinii o projekcie w przedłożonym brzmieniu”.

We wcześniejszej korespondencji elektronicznej z Urzędem Marszałkowskim - w ramach prekonsultacji, zostały już częściowo wskazane uwagi do Audytu krajobrazowego, odnoszące się do Miasta Zabrze. Nie wszystkie uwagi zostały jednak uwzględnione. Po wnikliwej analizie przesłanego do zaopiniowania projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego zauważono niezgodności, które wskazano w załączonym do niniejszej uchwały formularzu.